

Pohorelský hlásnik^{2019/9}

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XV.; SEPTEMBER 2019; - ZADARMO -

Pohorelá Dedina ako klenotnica

foto: Štefan Németh
Marek Gandžala

ĎAKUJEME VŠETKÝM, KTORÍ AKÝMKOLVEK SPÔSOBOM PRISPELI K ÚSPESNÉMU PRIEBEHU PODUJATIA!

PODJIATIA V OBCI POHORELÁ

Mesto Tisovec, obce Pohorelá a Závadka nad Hronom
požívajú na

XXXVIII. ročník
turistického diaľkového prechodu

POHORELÁ – TISOVEC

"Clementisovou cestou"

sobota 21. septembra 2019

odchod turistov je spred železničnej stanice Pohorelá o 7:00 hod.,
(pre menej zdatných turistov je pripravená preprava autobusom do sedla Burda
spred OÚ v Pohorele o 10:00 hod.)

odchod z Tisovca do Pohorelej autobusom cca o 17:00 hod.

12.10. ANDREJCOVÁ VERTIKAL

3. ročník behu do vrchu – „Výbeh na Andrej-
covú“ so štartom o 10:00 hodine na pohorel-
skom námestí a s cieľom na Andrejcovvej

19.10. VEDOMOSTNÝ KVÍZ

večer plný zábavy a nových informácií
- vedomostná súťaž družstiev v Kréme pri mlyne

informácie o podujatiach na www.pohorela.sk

CELOROČNE

NÁCVIKY A TRÉNINGY V TELOCVIČNI:

NOHEJBAL

Utorok a Sobota 18:00 – 20:00

FUTBAL

Streda 18:00 – 20:00

VOLEJBAL

Piatok: žiaci 16:00 – 18:00, dospelí 18:00 – 20:00

SNP Beh vďaka k bunkru na Rovni

ZO SZPB Pohorelá v sobotu 31. augusta pri príležitosti 75. výročia SNP zorganizovalo už po piaty krát Beh vďaka k bunkru na Rovni. Štart bežeckého podujatia bol pre dospelých a juniorov pri železničnej zastávke (trať s dĺžkou 4,4 km s prevýšením 280 m) a pre žiakov a predškôľakov na námestí (3 km s prevýšením 200 m). Cieľ pretekov bol v lokalite na Rovni pri jednom z bunkrov, v ktorých sa skrývalo obyvateľstvo Pohorelej pred brutálnou fašistickými okupantov v jeseni 1944 po vypuknutí bojov v chotári obce. Obnovu tohto bunkra realizovali svojpomocne členovia výboru ZO SZPB od jesene 2013 do leta 2014.

VÝSLEDKY – Predškôľáčky: 1. Bibiána Rochovská (25 min 38 sek.), **Predškôľáci:** 1. František Rochovský (26:07), **Žiaci:** 1. Kristína Součeková (26:12), **Žiaci:** 1. Ján Hlaváč (25:01), **Juniori:** Marek Černák (24:27); **Ženy:** 1. Janka Pohorelcová (27:13), 2. Jarmila Trčanová (29:21), 3. Ľudmila Vojtková (30:55) **Muži:** 1. Juraj Puťoš (22:13), 2. Miroslav Malecký (23:12), 3. Jakub Černák (24:41), 4. Radoslav Terek (25:10), 5. Štefan Puťoš (25:27), 6. Ján Trčan (28:57), 7. Rastislav Kulica.

ZO SZPB Pohorelá Obec Pohorelá Jozef Hlaváč HAVANINEX

Termíny zberu plastov

8. 10.	5. 11.

Zbierajú sa len **ŽLTÉ PLNÉ**
a zviazané vrecia. (Nezabudnite plastové
fľaše stlačiť, aby sa zmenšil ich objem!)

Termíny zberu komunálneho odpadu

25. 9.	9. 10.	23. 10.

Žiadame občanov, aby si nádoby vyložili pred
brány už deň vopred! Zbiera sa od 7:00 hod.!

ZBER POUŽITÝCH KUCHYNSKÝCH RASTLINNÝCH OLEJOV A TUKOV sa uskutoční súbežne SO ZBEROM PAPIERA 9. a 10. OKTÓBRA 2019

Vykupujú sa noviny, časopisy, knihy bez textilných obalov.
Je potrebné, aby bol zber zviazaný! Kartón a papier musí byť zviazaný osobitne!
5 kg vykúpeného papiera = 1 rolka toaletného papiera,
1 kg vykúpeného papiera = hygienické vreckovky 1ks,
10 kg vykúpeného papiera = papierové utierky 1 ks

OLEJ sa bude vykupovať IBA V 1,5- alebo 2-LITROVÝCH PET-fľašiach.

1 ks PET fľaša (1,5-2l) = 1 ks rolka papiera
1 ks PET fľaša (1,5-2l) = 3 ks hygienických vreckoviek

V OKTÓBRI BUDÚ V NAŠEJ OBCI OPĽ ROZMIESTNENÉ KONTAJNERY NA OBJEMNÝ ODPAD Z DOMÁCNOSTÍ

Kontajnery po zaplnení budú odvezené. ŽIADAME PRETO OBČANOV, ABY
PO ODVEZENÍ KONTAJNERA NEVYTVARALI NA JEHO MIESTE SKLÁDKY ODPADU!
Kontajnerov je dostatočný počet, zber do veľkoobjemových kontajnerov sa robí pravidelne na jar a na
jeseň – využite ich a nevyvážajte odpad do prírody!

Veľkoobjemové kontajnery sú určené na zber objemného domového komunálneho odpadu.
Do týchto kontajnerov SA NESMIE DÁVAŤ: konáre, tráva, zemina, elektronické spotrebiče ani
nebezpečný odpad.

Do kontajnerov nepatrí ani odpad zo stavebných a výkopových prác – na vývoz takéhoto
odpadu si musí objednať kontajner každý stavebník individuálne: Unipal Heľpa 0905 562 681

ZBER ELEKTROODPADU SA USKUTOČNÍ V DRUHEJ POLOVICI Mesiaca OKTÓBER

Devätnásť ročník FIDE Open Pohorelá

Od 8. do 11. augusta sa konal už 19. ročník šachového turnaja FIDE Open Pohorelá. V se-
demkolovom turnaji si zmeralo sily 40 účastníkov z Poľska, Čiech a Slovenska.

Najvyššie nasadený bol FM Petr Kačírek z družobného klubu Panda Rychnov na Kněžnou. Ďalším
titulovaným hráčom bol IM Peter Petran zo Slovanu Bratislava. Po ťažkých bojoch za šachovnicou na-
koniec zvíťazil Lukáš Bango z ŠK Komplet Modranka (6,5 bodu). Na druhom mieste skončil Ryszard
Kasperek z Poľska (5,5 b), tretí bol Pavol Endresz z MsK KVD Kežmarok (5 b).

Okrem finančných odmen pre najlepších ocenili aj kategórie: do 1500F – Marek Zúmrík (TSC
MSK Martin), do 1700F – Pavel Kačírek (Panda Rychnov nad Kněžnou, Česká republika), do 1900F -
Dominic Bango (ŠK Komplet Modranka). Najlepšie umiestnenie v kategórii žien - Olívia Mironská (MK
SZ Gryf Debica, Poľsko), najlepší dôchodca – Štefan Marsina (TSC MSK Martin), najlepší domáci hráč –
16. miesto Jozef Kanoš (ŠK Orlová Pohorelá). Umiestnenie ďalších hráčov domáceho klubu: 27. Peter
Kanoš, 29. František Baloha, 31. Milan Melko, 34. Jozef Hruška, 37. Mirko Dudáš.

Turnaj organizoval Šachový klub Orlová Pohorelá v spolupráci s Obecným úradom v Pohorelej
a ZŠ s MŠ Pohorelá s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja a Obce Pohorelá.
Ceny odovzdala starostka obce Janka Tkáčiková.

Ďakujem všetkým, ktorí prispeli k úspešnému priebehu akcie, a zároveň sa už tešíme na jubi-
lejný 20. ročník tohto pekného podujatia.

Jozef Kanoš – prezident ŠK Orlová

POHORELSKÝ HOCKEYBALL SUMMER CLASSIC 2019

V sobotu 10. augusta sa na viacúčelovom ihrisku uskutočnil jubilejný už 10. ročník hokejbalového turnaja Kanta Cup, tentokrát za účasti 6 družstiev.

Konečné poradie: 1. Cocra Radvan Banská Bystrica (s Adamom Baksom)

2. Ladies&gentlemans Banská Bystrica

3. HK Pohorelá (Jozef Kanoš, Ján Kyba, Ján Syč, Lubomír Mecko, Dominik Mecko, Jozef Haľak st., Jozef Haľak ml., Andrej Polák, Jozef Matúš, Peter Polák, Pavol Černák, Samuel Černák, Juraj Šťavina)

4. Hbk Valaská

5. Mladsi Pohorelá (Roman Lysina, Matúš Baláž, Jaroslav Sedmák, Samuel Baláž, Martin Malecký, Marek Černák, Jakub Vojtko)

6. Loptofy Pohorelá (Ján Vernarský, Rastislav Kuklica, Jakub Černák, Jozef Tlučák, Maroš Siman, Patrik Gálik, Martin Piliar, Andrej Balog)

Najlepším hráčom turnaja bol vyhlásený Rastislav Gašpar, najlepší brankár Lucia Syč Kriváňová a najlepší mladý hráč Martin Malecký.

(foto: Marek Gandžala)

VEĽKOLEPÉ OSLAVY 75. VÝROČIA SNP V ZÁKLADNEJ ORGANIZÁCIÍ SZPB PARTIZÁNSKEJ BRIGÁDY JÁNOŠÍK POHORELÁ

Už 17.8.2019 sa 27 našich členov zúčastnilo Oblastných osláv v Krpáčove. Deväť z nich ako Mužská spevácka skupina Kráľová hoľa vystúpili na záver bohatého programu. Svojím spevom zodvihli zo sedadiel všetkých účastníkov podujatia. Všetci vstali a spoločne odspievali nepísanú slovenskú hymnu - Na Kráľovej holi stojí strom zelený.

26.8.2019 sme sa v trojici zúčastnili spoločne so starostom obce Liptovská Teplička Slavomírom Kopačom a členmi výboru ZO zavesenia venca na horáreň pod Staníkovom, kde sídlil v čase SNP štáb partizánskej brigády Jánošík veliteľ Ernesta Bielika - čestného občana Pohorelej.

27.8.2019 sme deväť svojou účasťou podporili znovuoživenie pamätníka a múzea v Nemeckej. Na otvorení sa zúčastnili aj ministerka kultúry Ľubica Lašáková a riaditeľ múzea SNP v Banskej Bystrici Stanislav Mičev, ktorý vo svojom príhovore pripomenul krvavé udalosti popráv ľudí gardistami a to strelou do tyla a zhođením do väpenky.

28.8.2019 stovka našich členov a hostí z družobnej ZO Liptovská Teplička so starostkou obce Janou Tkáčikovou si v cintoríne pri hrobách padlých a na námestí položením vencov a zapálením sviečok pri pomníku uctili pamiatku a vzdali česť všetkým padlým v SNP. Pietny akt položením vencov a kytic podporili ako čestná stráž i dvaja členovia historickej skupiny Antropoid z Mýta pod Ďumbierom.

Po pietnom akte pokračovali oslavy 75. výročia SNP vystúpením Mužskej speváckej skupiny Kráľová hoľa a senioriek z miestneho klubu seniorov, ktorí sú všetci členovia našej ZO. Ich krásne spevy starodávnych povstaleckých piesní prinútili účastníkov osláv pripojiť sa k ich spevu. Žiaci ZŠ s MŠ zariečovali aktuálne básne. S príhovormi vystúpil predseda ZO Ján Lakanda a predseda Oblastného výboru Brezno Jaroslav Demian. V nich odsúdili predovšetkým prekrúcanie historických faktov v súvislosti s porážkou fašistického Nemecka a povyšovania podielu USA a Západného frontu na jeho porážke, ako snahy našej opozície dehonestovať rozhodujúci podiel Červenej armády na oslobodení Európy od fašizmu.

- Ján Lakanda, predseda ZO -

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

91 rokov

Mária Matúšová, Za Vršok 839

85 rokov

Mária Virusová, Orlová 602

Milan Janoška, Orlová 600

84 rokov

Štefan Buvala, Partizánska 527

70 rokov

Viera Hlaváčiková, Pohorelská Maša 53

Ing. Juraj Ulrich, Nová 336

Eva Kybáková, Za Vršok 219

Ján Puťoš, Kpt.Nálepku 108

65 rokov

Ján Novosad, Športová 354

Ladislav Dirga, Orlová 566

Ján Refka, Nová 378

Marian Krušínský, Pohorelská Maša 68

60 rokov

Marta Simanová, Orlová 642

NOVOMANŽELIA

Daniela Baranová, Jánošíkova 397
a Martin Duraj, Šumiac

Martina Syčová, Orlová 616
a Miroslav Ševc, Kpt.Nálepku 25

Nikola Chromčová, Hviezdoslavova 52
a Mgr. Pavol Galadík, Banská Bystrica

Mgr. Andrea Kanošová, Kpt.Nálepku 11
a Mgr. Marek Syč, Clementisova 747

NOVORODENCI

Alexandra Tereková, Pohorelská Maša 58

Adela Šlesárová, Jánošíkova 444

ZOMRELÍ

Anna Pletková, r. Datková 71 r.

Ján Haluška, 89 r.

Ivan Hráč, 41 r.

Prázdniny v školskom roku 2019/2020

jesenné	30. október - 31. október
vianočné	23. december - 7. január
polročné	3. február
jarné (BA, NT, TT)	17. február - 21. február
jarné (BB, ZA, TN)	24. február - 28. február
jarné (KE, PO)	2. marec - 6. marec
veľkonočné	9. apríl - 14. apríl

Z kroniky obce Pohorelá:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav, tzn. i v gramatike platnej v danej dobe)

1949 (zaznamenal kronikár Anton Vajcík) – **HOSPODÁRSKE HLADISKO:** Celkovo bola úroda dobrá. Trávy narástlo dosť. I zemiakov sa pomerne dosť urodilo. Jakosť i množstvo zemiakov sa tu snižuje pre rakovinu, ktorou sú zemiaky na mnohých miestach zamorené. Hospodársky stav najlepšie vidno podľa cien jednotlivých plodín, dobytká, potravných a iných článkov, miedz a možnosti zakúpiť si denné potreby potravín a odev, taktiež obuv. Celkovo ceny stúpily. Uvádžam niektoré: 1q (100 kg) zemiakov stálo úradne 250.-Kčs (načierno 500.-), 1 q sena úradne 92.- (načierno 300.-), 1 kg múky grísky úradne 7.- (načierno 20.-), 1 kg múky varovej 6,10 (15.-), 1 kg múky chlebovej 5,10 (10.-), 1 kg cukru 15.- (100.-), 1 kg slanine 40.- (250), 1 kg masť (šmalc) 60.- (300.-), 1 liter mlieka 4,50 (10.-), 1 kg masla 80.- (150.-), 1 vajce 2,80 (5 až 10.-), 1 kg hovädziny 40.-, 1 kg bravčové mäso 50.- (100 až 150.), 1 kg telaciny 50.-, 1 kg salámy 78.-, 1 kg kľbasy stálo úradne 55.-Kčs, 1 kg soli 4,80, 1 liter rumu 290.-, 1 krava stála 6.000.- (načierno 15.000.-), 1 pár volov stál 18 až 20 tisíc Kčs (45.000.-), 1 malý pohár piva 3.- Kčs, 1 veľký pohár piva 5.- Kčs.

NEZAMESTNANOSŤ: Nezamestnanosť pri plánovanom hospodárstve nejestvuje. Všetci sú zamestnaní, ba je ešte i nedostatok pracujúcich.

MZDY A PLATY: Mzda robotníka za hodinu činila 10 až 16 Kčs, nádebník mal denne 80 až 120.- Kčs, povozník zarobil denne 600 až 1000.- Kčs. Učiteľ začiatkom mal mesačne po srážkach čistého platu 2143.-Kčs

OHEŇ U JÁNA ĐURINDÁKA: Dňa 28. septembra 1949 večer o 8. hodine, v dobe najväčšej sezóny vyberania zemiakov, vypukol požiar u Jána Đurindáka, robotníka č.d. 297. Zhorel na 50% nový roky 1949 postavený rodinný dom. Škoda podľa usnesenia odhadnej komisie Miestneho národného výboru činí 40.000.- Kčs. Príčina požiaru dosiaľ sa nezistila. Ide pravdepodobne o neopatrnosť a zanedbanie požiaro-polícijných predpisov. Oheň na zákrok miestnych občanov, ktorí skoro všetci boli doma, uhasili v spomenutý deň večer o 9. hodine a takto jeho rozšírenie hneď zamedzili.

1959 (zaznamenal kronikár Ján Prišín) – **VRAŽDA:** Neuplynulo len niekoľko dní od strašného pustošenia požiaru v Novej ulici a zasa v tejto príhode sa ešte strašnejšia udalosť. Ešte nervy ľudí neboli upokojené od jednej hrôzy a už prišla nová ešte strašnejšia. Nestrannému pozorovateľovi sa celkom zdalo, že táto druhá – hrozná udalosť – vyplynula z tej prvej.

Bolo asi 15 hodín odpoľudnia dňa 23. apríla 1959, keď sa J.P., u ktorého pred týždňom vypukol požiar, vracal zo susednej obci Helpy, kde si bol údajne požičať postroje na kône, naokľko jeho zhoreli. Kráčajúc ulicou s vrecom na pleci a slzami v očiach prišiel na ulici do sporu s J.D., u ktorého údajne zistil svoju sekeru, ktorá mu zmizla pri požiare. Na veľké nešťastie išiel práve v tento čas vedľa hádajúcich sa aj M.P., s ktorým bol J.P. už v dlhšom spore pre rôzne rodinné záležitosti. Nevedno dobre ani ako prišlo k hádky J.P. s M.P.. Dosť na tom, že hádka sa tak priostřila, že J.P. pobral sa zo sekerou za M.P. až k jeho domovým vrátam a vyhrážal sa mu podozrievajúc ho zo založenia požiaru.

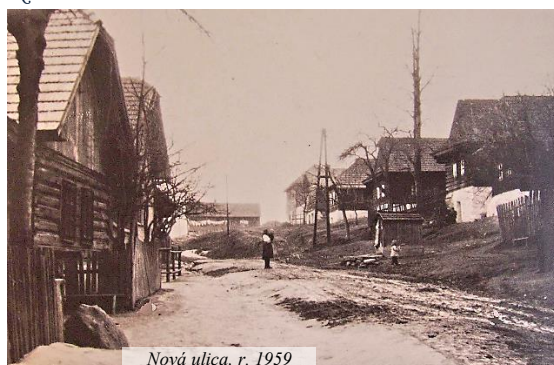
M.P., ktorý už dlhší čas horel pomstou sa zatiaľ doma pripravil a vyšiel do vrátok z nabitou pištoľou, ktorú protizákonne doma prechovával. Keď J.P. ďalej na neho útočil vrátami vedúcimi do dvora tento vykonal hrozný čin, ktorý vykonal nemal. Zaznel výstrel z revolvera a J.P. odtackajúc sa ešte dva – tri metre na cestu padol mŕtvy. Krv skopila Novú ulicu a urobila na nej stopu, na ktorú občania Pohorelej pozde zabudnú. No urobila i stopu na svedomí M.P. a to stopu takú, ktorú mu už nikto nezotre. M.P. známy ako veselý a súci človek stáva sa vrahom.

J.P. bol zasiahnutý ranou z pištole a rana vnikla do tela pod prvým ľavým rebrovým oblúkom a tak nešťastne, že zasiahla práve hlavnú tepnu vedúcu od srdca, ktorú prešla a menovaný vykrvácal dovnútra a bol v krátkom okamihu na mieste kde padol mŕtvy.

Isteže smutný prípad, na ktorý sa len tak nezabudne. Nová ulica bola zasa prepĺnená ľuďmi z celej dediny. Žiaľ, plač a smútok – potom súdy nasledovali po tomto strašnom prípade.

Vrah bol ihneď po čine zatknutý a odvezený do krajskej väznice v Banskej Bystrici. Ľudový súd v Brezne na verejnom pojednávaní vymeral mu 8 rokov odňatia slobody. Tento však z rozsudkom nebol spokojný a odvolal sa. Senát krajského súdu nielenže potvrdil rozsudok Ľudového súdu, ale trest ešte zvýšil o dva roky a odňatie občianskych práv na 5 rokov. Dohromady celý trest činí 10 rokov odňatia slobody a 5 rokov straty občianskych práv.

Spravodlivý rozsudok bude iste poučením, ale ja výstražiou pre tých, ktorí siahajú na cudzí život.

Nová ulica, r. 1959

V o v í r e č a s u . . .

skupina partizánov s obyvateľmi Pohorelej, r. 1944

partizáni z Pohorelej, r. 1944

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2019/9, ročník XV., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Nová 392, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: J.Pompura. Vydáva: Obecný úrad v Pohorelej;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne. Pripravujeme aj ďalšiu verejnú výstavu historických fotografií.